

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon
72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża

— Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 79.

Chełmża, sobota, dnia 6-go kwietnia 1929 r.

Rok II.

Socjalizm a religja katolicka.

Religja jest potrzebą duszy każdego człowieka. Złość ludzka odrzuca niekiedy Boga i gardzi nim. Dusza jednak pragnie Boga i dąży do niego. Choć człowiek na krótki czas zdoła przygłuszyć głos duszy, ten jeszcze głośniej woła o sprawiedliwość. Wszak widzieliśmy wielu ludzi, którzy gardzili Bogiem, kiedy im się dobrze powodziło, lub kiedy im sprzyjały okoliczności. Lecz kiedy choroba powaliła ich, wołali do Boga o pomoc — którym przedtem gardzili.

Widzieliśmy innych, którzy dumni z kultury nowoczesnej nie uznawali Boga. Lecz kiedy głębiej i lepiej poznali cały ten świat, uznali swą nicność i słabość wobec Wszechmocny Boskiej. Jeszcze inni mniej doświadczeni, zostali porwani w wir polityki partyjnej przez ludzi bezbożnych. Lecz i oni wracają do Boga, kiedy spostrzegli, że znajdują się na błędnej drodze. Na dowód tego ostatniego przytoczyć można to, co się obecnie dzieje w socjalizmie za granicą. W Niemczech i Austrii zaznacza się zwrot socjalizmu do religji katolickiej.

Oto (dawni) przeciwnicy religji, ci, którzy wydali wojnę Bogu, ci teraz chcą być religijni. Odbywają się zjazdy i odczyty socjalnej demokracji w sprawie pojednania socjalizmu z katolicyzmem. Socjalizm jako kierunek społeczny, stracił obecnie swój wytknięty cel idealny i dał się uwieść bezbożnym hasłom przewrotnych ludzi, jak Marksa i innych. Pod pozorem pięknych ideałów równości i braterstwa, głosił walkę klas, walkę z kościołem i religją.

Obecnie jednak otwierają się oczy niektórym i spostrzegają, że dali się uwieść obłudnym hasłom wykorzystywać przez żydowskich agitatorów. To bowiem czego domagał się socjalizm pierwotny, Kościół zawsze miał w swoim programie. Kościół jest najlepszą matką wszystkich. Troszczy się bowiem **nie tylko o dusze**, ale też **służy pomocą biednym, chorym i ubogim**. Kościół kieruje się **sprawiedliwością** i tam gdzie trzeba, staje **w obronie pokrzywdzonych i uciskanych**. O tem świadczy najlepiej postępowanie papieża w czasie wojny światowej.

Więc Kościół obejmuje także kwestje socjalne. Nie potrzeba przeto partji socjalistycznej, która posiada jedynie hasła czołe, których nie chce i nie może urzeczywistnić.

Tak oto dochodzi do spotkania się socjalizmu i Kościoła. Socjalizm widzi swoje braki i próżnię duchową i wraca do religji. Kościół powiada prawdę a prawda zwyciężyć musi!

W ostatnich miesiącach zeszłego roku odbył się zjazd socjalistów niemieckich w Mannheim a później w Wiedniu. Stawiano pytania, czy katolik może być socjalistą. Długie były rozprawy odczyty i wymiany zdań. Socjaliści chcieli pogodzić socjalizm z Kościołem, chcąc być katolikami, ale nie zamierzają porzucić swej partji. Nie zdołano więc dojść do konkretnych wyników, ale miejmy nadzieję, że i to kiedyś nastąpi. Zdarzenia takie nie następują nagle, lecz trwają lat kilka.

Sami będziemy niezawodnie świadkami tego, że historia zapisze na swych kartach nowe zwy-

Jen. Le Rond przewodniczącym rady nadzorczej Stoczni gdańskiej.

Gdańsk, 5. 4. Większością głosów angielskich, francuskich i polskich wybrano przewodniczącym Rady nadzorczej stoczni gdańskiej francuskiego generała Le Ronda. Stocznia gdańska jest towarzystwem akcyjnym, w którym ma kapitał francuski i angielski po 40 procent udziału, a kapitał polski i gdański po 10 procent.

W sprawie wyboru generała Le Ronda prze-

wodniczącym Rady nadzorczej pisze „Ostpreussische Zeitung“, że z chwilą tą zyskał francuski generał decydujący wojskowy i polityczny wpływ na rozwój stoczni gdańskiej, która już i bez tego służy celom wojskowym Polski (?!). Dziennik zaznacza również, że generał Le Rond dał się już poznać na Górnym Śląsku jako wielki zwolennik Polski.

Gabinet austriacki podał się do dymisji.

Wiedeń, 5. 4. W środę po południu podał się do dymisji gabinet ks. Seipla.

Powodem dymisji są z jednej strony tarcia

wewnętrzne w łonie większości rządowej, z drugiej zaś trudna sytuacja parlamentarna.

Niebywała fala teroru na Litwie.

Uwięziono setki opozycjonistów.

Kowno, 5. 4. Aresztowano tu wszystkich niemal przywódców socjalistycznych z Galinisem, Bejlisem i Kajrisem na czele. Policja wkroczyła do lokalu redakcji „Socjaldemokrates“ w chwili tajnego posiedzenia i aresztowała około 100 osób.

W lokalu centr. kom. federacji robotniczej (lewe skrzydło chrz. dem.) aresztowano również kilku członków i skonfiskowano oryginały protokołów i rezolucyj.

Niezadowolenie wśród kolejarzy w Niemczech.

Berlin, 5. 4. Na rynku pracy nastąpiło ostatnio pewne zaostrzenie. Robotnicy pocztowi i kolejni żądali podwyżki, której im odmówiono. Wobec tego nawołują do włoskiego strajku na kolejach.

Dyrekcje kolejowe zagrożone częściowym bezrobociem, przygotowują na wszelki wypadek rezerwy personalne.

Walka z duchowieństwem w Sowietach nie ustaje.

Moskwa, 5. 4. Rząd sowiecki skazał na wygnanie dwóch biskupów katolickich z Władywostoku, a to Uminsteckiego i Szywońskiego, zarzucając im działalność wywrotową. Równocześnie osadzono na wyspach Solowieckich dwóch księży katolickich i 3 prawosławnych, których oskarżono o należenie do organizacji monarchistycznej.

cięstwo Kościoła Chrystusowego. Powrót socjalistów do Kościoła katolickiego, niech będzie nauką dla tych, którzy u nas są jeszcze zagorzałymi zwolennikami socjalizmu; niech ich przekona, jak próżne i obłudne są hasła socjalistów. Kościół katolicki jest Kościołem Chrystusowym, w nim tylko osiągnąć możemy nasz cel wieczny — zbawienie.

(F. S.)

Gen. Weygand — marszałkiem Francji?

London, 5. 4. Prasa tutejsza podaje z Paryża, iż następcą zmarłego marszałka Focha będzie gen. Weygand, który obejmie stanowisko prezesa międzysojuszniczej komisji wojskowej. Gen. Weygand ma być mianowany marszałkiem Francji.

Kolej nie przyjęła podwyżki cen węgla.

Katowice, 5. 4. W związku z wiadomością o podwyżce cen węgla, korespondent Wasz dowiadyje się, że dotąd nie zostało jeszcze uregulowanie podwyżki cen węgla kolejowego. Przemysłowcy domagają się podwyżki również i za węgiel dostarczany dla kolei, natychmiast min. Kwiatkowski żądanie to odrzucił. Sprawa ta jest sporna.

Modlitwa za Rosję.

Rzym, 4. 4. Ojciec święty wydał polecenie aby w kościele św. Teresy w Lisieux odmawiano codziennie specjalną modlitwę za Rosję, błagając o złagodzenie nędzy moralnej, szerzącej się w Północnej Europie i Azji.

Wszyscy — brzmi tekst modlitwy — którzy zachować chcą tam wiarę Chrystusową, narażeni są codziennie na najstraszniejsze prześladowania, są poddawani systematycznemu głodzeniu i długim torturom w ciemnych, zimnych więzieniach.

Z kraju.

Film krajoznawczy „Cała Polska“.

Polski przemysł filmowy wystąpi na Wystawie powszechnej w Poznaniu z wielkim filmem krajoznawczym p. t. „Cała Polska“.

Zdjęcia do tego filmu, zakrojonego na wielką skalę, już się rozpoczęły pod opieką Centralnego Biura Filmowego przy Ministerstwie Spraw Wew. Impreza ta, w której uczestniczy niemal cała polska branża filmowa, obliczona jest zarówno dla celów propagandy zagranicznej, jak też dla użytku szkół, uczelni i organizacji, posiadających własne aparaty projekcyjne. „Cała Polska“ będzie ponadto wyświetlana częściowo w kinach, w całości zaś ukaże się na Wystawie.

Falszywy czek na 8 tys. zł.

Nieznani osobnicy podjęli w Sosnowcu w oddziale Banku Związku Spółek Zarobkowych 8.000 zł. na sfalszowany czek spółki akcyjnej Tramwaje Elektryczne Zagłębia Dąbrowskiego. Urząd śledczy aresztował kilka osób, w tym dwu pracowników bankowych podejrzanych o sfalszowanie czeku.

Próbnny transport węgla z Gdyni do Brazylii.

W bm. w ruchu portu Gdynińskiego notujemy godny fakt zapoczątkowania eksportu polskiego węgla z Gdyni do Brazylii. Pierwszy próbnny transport wyszedł ostatnio na duńskim okręcie „Kornborg“. Gdyby Polska potrafiła usadowić się na brazylijskim rynku węglowym, podobnie jak w państwach skandynawskich, byłby to poważny sukces ekspansji morskiej.

Śmierć 2 dzieci w płonącym domu.

W zagrodzie Ilka Dutczaka w Rakowcu, powiat Bokorodczany wybuchł pożar, który zniszczył zupełnie dom mieszkalny. W czasie pożaru spaliło się również dwoje dzieci, a to chłopak liczący 4 miesiące i dziewczynka 3 lat. Ponadto spaliła się stajnia, a w niej krowa i troje jagniąt. Pożar spowodowali małoletni chłopcy uszkodzonego Dutczaka w wieku od 4—7 lat, którzy w czasie nieobecności rodziców bawili się zapalnikami.

Najlepsza stenotypistka Poznania.

W wyniku przeprowadzonego turnieju stenotypistek w Poznaniu najlepszą stenotypistką Poznania ogłoszona została p. Helena Brodziakówna, która otrzymała 12 cennych nagród. Z pośród 127 uczestniczek turnieju drugą nagrodę zdobyła p. Emilja Twardowska, trzecią — Władysława Fliegerowa.

Nowa poczta.

Z dniem 11 kwietnia br. uruchamia się urząd pocztowo-telegraficzny Dąbrówka Infulacka, pow. Tarnów, województwo Kraków. Urząd ten połączony będzie na przystanku osobowym Tarnów-Dąbrówka z ambulansami L. K. 137 i L. K. 73. Do miejscowego okręgu doręczeń tego urzędu włącza się gminy Dąbrówka Infulacka i Świerzków oraz przysiółek Plewencin.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przekład z angielskiego).

(Ciąg dalszy)

(34)

W eskadrach niemieckich straty były również niemałe. „Lethringen“ paliła się w samym środku kadłuba, straciła oba przednie kominy i leżała głęboko w wodzie. Statki angielskie koncentrowały na nią swój ogień, podczas gdy Niemcy obrabiali granatami „Russel“ i „Duncan“. Druga i trzecia eskadra niemiecka ostrzeliwała główną flotę angielską, podczas gdy część jej załatwiała się równocześnie z „Glory“ i z „Ermouth“.

„Duncan“ pozostał w tyle i wysunął się z linii angielskiej prawie w tej samej chwili, gdy „Lothringen“ opuszczała niemieckie szeregi. Admirał angielski nakazał zwrot o ośm stopni i zmienił kierunek całego frontu, aby przyjść z pomocą „Duncanowi“. Nie można było spróbować ataku na „Lothringen“, gdyż w tym celu trzeba byłoby przebiec przez całą linię niemiecką, siły angielskie były zaś zbyt słabe, aby wobec olbrzymiej przewagi Niemców podjąć manewr tak ryzykowny. Trzeba było zadowolnić się ratowaniem towarzysza. Nim jednak statki angielskie mogły wykonać swój zamiar, admirał niemiecki zbliżył się do „Duncana“ i dwa wielkie statki niemieckie obsy-

Wiara i miłość Chrystusa silniejsze ponad wszystko.

Lud w Sowieciech obchodził Wielkanoc. — Robotnicy zaprzestali pracy.

Z Moskwy donoszą: Mimo nawoływań rozmaitych towarzystw antyreligijnych, aby ludność nie obchodziła świąt Wielkanocnych i mimo poparcia tych towarzystw ze strony władz sowieckich lud-

ność rosyjska obchodziła święta Wielkanocne, a robotnicy we wszystkich fabrykach i zakładach przemysłowych zastrajkowali w czasie świąt.

Jak drogi będzie chleb w bieżącym roku?

Warszawa, 5. 4. Według zamierzeń władz centralnych najwyższa cena chleba w bieżącym roku gospodarczym nie będzie przekraczała 62 gr. detalu. (W roku ubiegłym najwyższa cena wynosiła 84 gr. za 1 kg.). Cena 62 gr. za 1 kg.

odpowiada cenie żyta 44 zł. za 100 kg.

Rezerwy zbożowe użyte będą dla celów interwencyjnych dopiero w tym wypadku, gdy cena żyta przekroczy wyżej podany poziom.

Przemundowanie służby kolejowej.

Z Warszawy donoszą, że w przygotowaniu znajduje się projekt całkowitego przemundowania służby kolejowej. Zgodnie z tym projektem służba kolejowa otrzymałaby mundury zbliżone krojem i odznakami do uniformów funkcjonariuszy międzynarodowych wagonów sypialnych. Nadto w nowych uniformach przewidziane są plecione naramienniki, na których uwidocznione byłyby stopnie hierarchii służbowej. Poszczególne działy służby kolejowej różniłyby się kolorem wypustek u mundurów.

Okropne samobójstwo na cmentarzu.

Na cmentarzu w Wysokiem Mazowieckiem, 32 letnia żona urzędnika pocztowego Helena Sobolewska popełniła w nocy samobójstwo. Denatka oblała się naftą i podpaliła na sobie suknie. Zmarła ona w okropnych męczarniach. Zmarła od dłuższego czasu cierpiała na rozstrój nerwowy.

Kredyty na dokończenie rozpoczętych budowli.

Na posiedzeniu Rady Banku Gospodarstwa Krajowego, omawiano sprawę kredytów budowlanych w r. b.

Najważniejszą sprawą obecnie jest udzielenie kredytu na dokończenie rozpoczętych budowli. W tym celu wyznaczona będzie miesięcznie kwota od 5 do 6 milj. zł., poczynając od kwietnia br.

Stypendje i inna pomoc młodzieży akademickiej.

Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z 27/11 1923 w Dz. U. Nr. 7, poz. 62 zawiera zmianę rozp. wykonawczego do ust. z 30/10 1923 r. Dz. U. Nr. 118, poz. 942 o stypendjach i t. d.; weszło w życie 31/1 br.

Ostatnie telegramy.

Warszawa (AW). „Kurier Poranny“ podaje, iż wczoraj wobec zamiarów prof. Bartla co do otrzymania dymisji powszechnie sądzono, iż na posiedzeniu Rady Ministrów premier Bartel zawiadomi o swej decyzji pozostałych członków gabinetu, którzy również złożą na ręce prof. Bartla prośbę o dymisję. Tymczasem wczorajszej Radzie Ministrów przewodniczył gen. Składkowski, a sprawa dymisji gabinetu na tem posiedzeniu nie była poruszana. Można więc wywnioskować, że premier Bartel znajduje się w stanie dymisji, gdy jego koledzy z gabinetu pełnią w dalszym ciągu swe funkcje. „Kurier Poranny“ spodziewa się, że najpóźniej w ciągu dnia jutrzejszego ukaże się komunikat oficjalny, zawierający zawiadomienie o dymisji z dotychczasowego i nominacji nowego rządu.

Warszawa (AW). „Robotnik“ notuje istnienie projektu utworzenia osobnego podsekretariatu stanu przy Prezydium Rady Ministrów dla spraw mniejszości narodowych. Dziennik wymienia nazwisko wojewody Józefskiego i jednego z wybitnych posłów żydowskich.

Warszawa (AW). Bawiący w Warszawie w sprawach służbowych poseł Patek przedłużył swój pobyt w stolicy o tydzień. Nadmienić należy, że wedle pogłosek min. Patek wysuwany jest na jedno ze stanowisk nowego gabinetu.

Warszawa (AW). Poseł polski w Moskwie min. Patek otrzymał za swoją działalność mediatora w rokowaniach przy podpisaniu t. zw. „Paktu Litwinowa“ — wielką wstęgę Korony Rumuńskiej.

Warszawa (AW). Dziś o godzinie 12.30 odbyła się w Inspektoracie Armii konferencja, w której wzięli udział p. Prezydent Rzplitej, marszałek Piłsudski oraz p. premier Bartel. Konferencja ta trwała przeszło godzinę i dotyczyła sprawy nominacji nowego gabinetu.

pały go równocześnie ogniem z ciężkich dział, wysyłając w środek nieszczęśliwego statku 20 granatów.

Chybić nie można było na tak małą odległość. Wszystkie pociski trafiły. Dwa przebiły pancierz w boku, dwa inne uderzyły w przednią wieżę, jeden wybuchnął przed samą wieżycą komendanta, reszta uderzyła w środek kadłuba. Gdy dym ustatpiał na chwilę pod nagłym podmuchem wiatru, ujrano, że „Duncan“ tonie.

Tak więc cztery statki angielskie i dwa niemieckie przestały się liczyć w bitwie. Jeden z niemieckich płynął jeszcze, zbliżając się powoli ku torpedowcom, czekającym w dali na rozkaz, aby rzucić się i zniszczyć ostatecznie flotę angielską.

Była dziesiąta zrana. Obie floty oddaliły się od siebie na kilka minut. Drugi statek niemiecki „Westphalen“, musiał opuścić linię i dopłynąć za „Lothringen“, gdyż angielskie dwunastocalowe granaty strzaskały mu dwa działa i obie wieże uczyniły niezdolnymi do użytku. Dokonał tego nieubłagany ogień z dziewięciu ciężkich dział „Agamemnona“.

Niemcy podzielili się teraz inaczej. Pierwsze dwie eskadry miały po siedm statków, trzecia pięć. Okręty angielskie również zmieniły formację. Bitwa zaczęła się jeszcze raz na wysokości Dunbaru. Za flotą niemiecką widać było chwila, gdy dym zniknął, kilkanaście torpedowców. Reszta czekała na pełnym morzu.

Niemcy popłynęli wprost na statki angielskie, powtarzając manewr, wypróbowany na początku bitwy. Pierwsza i druga eskadra uformowała się

w jedną linię i skierowała na lewą, druga na prawą stronę linii angielskiej. Aby uniknąć oskrzydlenia, lord Ebbfleet zwrócił się przeciw eskadrze głównej nieprzyjaciela. Być może, iż spodziewał się odwrócić ostateczną klęskę za pomocą baterji swych najpotężniejszych statków. Jeden okręt po drugim zwracał się, aby przepłynąć przed frontem nieprzyjaciela, który sypał tymczasem gęstym ogniem. Wieża komendantów na „Vanguard“ została wstrząśnięta eksplozją granatu; na „Sachsen“ pocisk angielski uderzył w to samo miejsce, za nim poszły inne.

Na „Sachsen“ skutek wybuchu był straszny; admirał zginął; nikt z ludzi, znajdujących się w wieży, nie pozostał przy życiu. Na „Vanguard“ kula nieprzyjacielska zmioła lorda Ebbfleet i jego szefa sztabu. Ktokolwiek był w wieży nie wyszedł bez ciężkich ran. Mózgi obu flot zostały tknięte paralizem!

W chwili, gdy „Vanguard“ znalazł się bez kierownika, torpedowce niemieckie ruszyły z miejsca, widząc, że chwila korzystna. Cztery rzuciły się z przodu na potężny kadłub statku flagowego i zanim „Vanguard“ znów zaczął sterować, torpeda uderzyła go z przodu, przebiła pancierz, tak, że dwie przegrody napełniły się wodą. Przód statku pochylał się. „Vanguard“ trzymał się jeszcze kilka minut w szyku, potem powoli wysunął się z linii i skierował ku brzegowi. Za chwilę była już przy nim nowa dywizja torpedowców, lecz wielkie wieże „Vanguarda“ były jeszcze nietknięte i powitały nieprzyjaciela straszliwym ogniem.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Z Torunia.

Teatr toruński.

Sobota, 6. 4. „Pajacyk”
Niedziela, 7. 4. „Pajacyk”.

Zmniejszenie się bezrobocia na Pomorzu. W czasie od 24 do 30 marca br., ogólna przypuszczalna liczba bezrobotnych na terenie wojew. pomorskiego zmniejszyła się o 1089 osób, i wynosi obecnie 11,991 bezrobotnych.

Bezrobocie zmniejszyło się w szczególności w Gdyni (600) i Toruniu (323).

Większe skupienia bezrobotnych przypadają na Toruń (1320), Grudziądz (1308), Chełmżę (846), Gdynię (589) i Tczew (726) (S)

J. Eksceleńca ks. biskup dr. Okoniewski w Toruniu. Dnia 3 bm. bawił w Toruniu J. E. Ks. biskup dr. Okoniewski. Ks. biskup odwiedził p. wojewodę Lamota w gmachu P. U. Wojew. następnie rewizytował dowódcę OK. VIII, gen. Paślawskiego i odbył konferencję z miejscowym duchowieństwem. (S)

Z życia Ch. Z. Z. Dnia 3 bm. odbyło się zebranie miesięczne filji Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego w Mokrem w lokalu p. Czarneckiego przy licznych udziałach członków. Obrady zajął prezes p. Różyński, witając na wstępie prezesa woj. p. Zglinickiego, następnie podał do wiadomości porządek dzienny, poczem sekretarz p. Obermüller odczytał protokół z ostatniego zebrania.

Referat ideowy wygłosił prezes woj. p. Zglinicki. W dyskusji zabierali głos pp: Zieliński, Doliński, Maćkowski, Różyński i inni. Wszyscy mówcy apelowali do zarządu wojewódzkiego, aby starał się u odpowiednich władz o wstrzymanie redukcji robotników w zakładach wojskowych.

W wolnych głosach postanowiono zakupić sztandar oraz urządzać zabawę. Po wyczerpaniu tematu obrad, prezes p. Różyński apelował do wszystkich członków, aby pomagali w pracy zarządowi filijnemu i w końcu prosił imieniem wszystkich zebranych zarząd wojewódzki o intensywną pracę dla dobra zrzeszonych członków w Ch. Z. Z. i dla dobra państwa.

KRONIKA

Chełmża, dnia 5 kwietnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Piątek: Wincentego, Maxima.
Sobota: Celestyna, Juljanny.

Wschód słońca: 5,04 rano
Zachód słońca: 18,15 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem”.

— Poszukiwani przez władze. Niejaki Franciszek Botmański, agent firmy „Księgarnia i Instytut sztuk Pięknych w Bydgoszczy przy ul. Dworcowej 59, dokonał całego szeregu oszustw, pobierając poważne zadatki od różnych osób na zamówione obrazy, książki itp. których nie dostarczał. Poszkodował on w ten sposób bardzo wiele osób i w końcu ułotnił się. Za te właśnie sprawy jest on poszukiwany przez sąd w Aleksandrowie, powiatu nieszawskiego.

Władze policyjne poszukują niejakego Józefa Wrozińskiego, który pobrawszy u różnych firm w Bydgoszczy towary na weksle, podał, jako miejsce swego stałego zamieszkania, Chełmno, a tymczasem, jak stwierdzono, żaden Wroziński w Chełmnie nie jest znany.

— Wiosna — nie wiosna. Niby mamy wiosnę, a zimno tak dokucza, jak w zimie. Termometr wskazuje stale, że temperatura powietrza utrzymuje się poniżej zera. Czy nie doczekamy się w bieżącym roku prawdziwej wiosny? Podczas nocy panują jeszcze przymrozki, a i w dzień nie jest lepiej. A bodajby to się raz skończyło. Dośyć mieliśmy zimy. Wiosnę, wiosnę — daj nam Boże!

— Z targu. Na dzisiejszym targu panował ruch normalny. Płacono za: masło 2,20 zł. jaja 2 zł., kartofle 5,50—6 zł., drobne ryby 60 gr., szczipaki 2,50 zł. jabłka 25—50 gr., ser 60 gr.,

Wszyscy obywatele muszą ponosić ciężary wojenne. W tych dniach ma być ogłoszony uzupełniony tekst ustawy o powszech-

nym obowiązku świadczeń wojennych osób cywilnych.

Ustawa ta upoważnia państwo z chwilą wybuchu wojny, ogłoszenia mobilizacji lub gdy tego wymaga interes obrony państwa, stwierdzony przez uchwałę Rady ministrów, do pociągnięcia ludności cywilnej do wszelkiego rodzaju świadczeń, robót i usług osobistych.

Dotyczy to zarówno pracy fizycznej, jak i umysłowej, a rozciąga się na wszystkich obywateli mężczyzn i kobiet, którzy ukończyli 17, a nie przekroczyli 50 roku życia.

Od obowiązku tego zwolnieni są jedynie chorzy i kaleki, kobiety ciężarne i karmiące, duchowni wszystkich wyznań, uczeniowie, posłowie i senatorowie, urzędnicy państwowi i samorządowi, funkcjonariusze bezpieczeństwa, wreszcie cudzoziemcy.

Powołani w myśl tej ustawy do świadczeń, muszą się stawić z własnymi narzędziami pracy i od tej chwili podlegają dyscyplinie wojskowej, mogą być jednak użyty tylko do robót odpowiadających ich zwykłemu zatrudnieniu oraz umysłowemu i fizycznemu uzdolnieniu.

Wszystkie tego rodzaju świadczenia będą opłacone według norm, ustalonych dla każdego rodzaju pracy przez min. spr. wojskowych w porozumieniu z min. skarbu oraz min. pracy i opieki społecznej.

— „Skalmierzanki” — oto taką wspaniałą sztukę sceniczną wystawia kółko amatorskie Z. Z. P. w niedzielę 7 bm. w „Willi Nowej”. Ponadto przygotowano również wesoły dialog pt.: **„Perelka”**. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa taneczna, która potrwa prawdopodobnie do białego dnia.

Do rzadkości należy zaliczyć to, aby robotnicza organizacja zawodowa wystawiła poważny obrazek sceniczny. Wiadomo bowiem, że brać robotniczą zajęta pracą fizyczną nie ma możliwości przygotować się należycie do występów scenicznych. Tym razem jednak stało się coś zupełnie przeciwnego. Członkowie ZZP. wzięli na siebie obowiązek nielada i niezawodnie wywiążą się z niego idealnie. W przeciwieństwie do socjalistów zjednoczeniowcy są robotnikami nawskroś katolickimi. Należy przede wszystkim ich wysiłki jak najwydatniej. Niech wszystkie warstwy tutejszego społeczeństwa w dniu tym wybiorą się do „Willi Nowej”. Niechaj ci robotnicy widzą, że są poważani jako obywatele państwowo-twórczy. Przez poparcie ich imprezy damy dowód, że pragniemy współżyć ze sobą w miłości braterskiej.

— Podatki w kwietniu. 1) do 15-go przemysłowy 1 i 2 kat. oraz przemysły 1—5 kat.; 2) w 7 dni od wypł. dochodowy od uposażeń służb, emerytur itp., 3) w ciągu kwietnia do 1.5 wpłata dochodowego w połowie wysokości wskazanej w zeznaniach o dochodzie,

— W kinie „Polonji” ukaże się w dniu 6 bm. — tylko jeden raz — wspaniały obraz humorystyczny pt.: **„Rekordzistka”**, ilustrujący życie studentów amerykańskich. W rolach tytułowych występują gwiazdy ekranu: Bebe Daniels, Douglas Fairbanks i sławna pływaczka Gertruda Ederle, która przepłynęła kanał La Manche. Nadprogram wesoła komedia. W przygotowaniu wielki obraz rosyjski pt.: **„Przy kominku”**.

— „Ofiara kabaretu” — precudny obraz filmowy ukaże się dziś (5 bm.) na srebrnym ekranie kina „Konkordji” poraz ostatni. Ponadto będzie wyświetlany nadprogram film krajowy pt.: **„Przemysł gumowy Pepege w Polsce”**. Ilustruje on sposób wytwórczości przemysłu gumowego. Wszyscy obywatele naszego miasta powinni zaznajomić się z tym filmem, gdyż — jak się dowiadujemy — fabryka Pepege zamierza w Chełmży wybudować swój oddział.

Gielda zbożowa.

POZNAŃ dnia 3. 4. 1929 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	33,00—33,50
Pszenica nowa	45,75—46,75
Jęczmień przemysłowy	32,25—33,25
Jęczmień browarowy	38,50—35,50
Owies	33,75—32,75
Mąka żytnia 70 proc.	48,25—00,00
Mąka pszen. 65 proc.	64,75—68,75
Otręby żytnie	24,75—25,75
Otręby pszenne	26,25—27,25

**Czytajcie i rozpowszechniajcie
Przeгляд Pomorski**

Z Sądu Grodzkiego.

Stosując się do danej obietnicy, przystępujemy do drugiego z kolei sprawozdania z rozpraw sądowych odbywających się w tutejszym Sądzie Grodzkim. Między innymi zasiadł na ławie oskarżonych w ub. czwartek Jan Muszyński z Chełmży, oskarżony o bezprawne noszenie broni palnej i o zranienie nią Wacława Orzechowskiego z Kuchni. Oskarżony przyznał się do winy. Prokurator wniósł o ukaranie oskarżonego na rok ciężkiego więzienia. Sąd wydał wyrok, skazujący oskarżonego za uraz cielesny na 2 mies. więzienia, za bezprawne noszenie broni na 20 zł., zawieszając wykonanie wyroku na 3 lata. Następnie miała się odbyć rozprawa Steinagela. Z powodu nie stawienia się świadka i oskarżającego, sprawę odroczone i na mocy orzeczenia Sądu zarządzone będzie przymusowe spowodowanie wymienionych. Dalej zasiadł na ławie oskarżonych niej. Legutko, oskarżony o przejechanie Heleny Grajkowskiej na zbiegu ulic Mickiewicza i Hallera. Po przeprowadzonym procesie dowodowym, prokurator wniósł dla oskarżonego 1 mies. więzienia z ponoszeniem kosztów postępowania i zwrotem kosztów lekarskich. Oskarżony prosił o zmorzenie sprawy. Wyrokiem Sądu został on skazany na 50 zł grzywny, a w razie nieściągalności na 10 dni więzienia. Rozprawa niej. Owiklińskiej wskutek nie stawienia się na termin, oskarżonego odroczone z tem, że będzie on przymusowo doprowadzony.

Następnie odbyło się cały szereg innych spraw, które z powodu braku miejsca na ławach naszego pisma ogłosić nie możemy.

Ruch towarzystw.

Kurkowe Bractwo Strzeleckie. Zwyczajne zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 8-mej wieczorem w „Hotelu Pomorskim”. Obecność wszystkich członków konieczna. Zarząd.

Związek Podoficerów Rezerwy. Zebranie miesięczne tutejszego Koła Związku Podoficerów Rezerwy odbędzie się w niedzielę, 7 b. m. o godz. 4-ej popoł. w „Hotelu Dworcowym”, o punktualne przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

Tow. Powstańców i Wojaków. Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę, 7 bm. o godz. 2-giej po południu w „Willi Nowej”. O punktualne przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

Gielda bydła.

Poznań, dnia 3. 4. 1929 roku.

Bydło:

Stadniki:
pełnomięsiste młodsze 138—142
miernie odżywione młodsze i dobrze odżywione starsze 122—128

Jalłowice krowy:

starsze wytuczony krowy i mniej dobre krowy młodsze i jałowki 140—146
miernie odżywione krowy jałowki 132—126
licho odżywione krowy i jałowki 100—110

Cielęta:

najprzedniej. cielęta tuczne 170—166
liche ssaki 128—134

Owce:

Opasy chlewne:
starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobre odżyw. młode owce 144—150
miernie odżywione skopy i owce 120—111

Świnie:

pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi 228—230
pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi 224—226
pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi 218—222
mięsiste świnie ponad 80 kg. 210—216
maciory i późne tastraty 180—220

Bank Polski płacił w dniu 2 kwietnia za

dolary amerykańskie	8,85—8,84
funt sterlingów	43,10
franki szwajcarskie	170,81
franki francuskie	34,71
marki niemieckie	210,69
guldeny gdańskie	172,38

KINO KONKORDJA

Tel. 112. CHELMŻA ul. Kolejowa 24.

Dziś nowy progr. dodatkowyp. t. „PEPEGE“
przemysł gumowy w Polsce.**Dziś w piątek, dn. 5. bm. po raz ostatni**Królowa piękności Paryża, zachwycająca **Suzy Vernon** oraz **Willi Fritsch i Bernard Goetzke** w sensacyjnym filmie p. t.**Ofiara Kabaretu**

10 aktów

(WINIEN?)

10 aktów

porywający dramat na tle tragicznych przeżyć
człowieka skazańca.**Ujawnienie zakulisowych tajemnic
teatrzyków i lokali nocnych!****Początek seansów o godz. 7. i 8,40**Wejście do kina dozwolone tylko osobom ponad
lat 17-cie.**Przetarg.****Powiatowa Kasa Chorych
w Obornikach.**zamierza wydać w drodze przetargu publ.
**prace blacharskie, dekarские
i stolarskie****przy budowie gmachu admi-
nistracyjnego w Obornikach.**Termin składania ofert wyznacza się
do godziny 12-tej dnia 12 kwietnia 1929 r.
w biurze Powiatowej Kasy Chorych w Obor-
nikach w kopertach zamkniętych, gdzie
również można odebrać ślepe kosztorysy
za opłatą 5 zł. Pow. Kasa Chorych w
Obornikach zastrzega sobie wybór oferenta,
podział prac na kilku oferentów lub
nieuwzględnienie żadnej oferty.**Pow. Kasa Chor. w Obornikach.****W. Zakowski J. Budnowski**
Komisarz Rządowy Dyrektor p. o.**Skład****kolonialny
i tytoniu**wraz z ładnem miesz-
kaniem 2 pokojowym
i kuchnią jest z po-
wodu choroby zaraz
do odstąpienia lub
też na zamianę na
domek z kilku mor-
gami roli ewtl. z do-
płatą. Zgł. Pośred-
nictwo **Czajkow-
ski — Chelmża.****Służąca**od zaraz potrzebna
Zgł. do Adm. Przegł.
Pomorskiego.**Ogłaszajcie!!!**w
„Przegł. Pomor“**Kasa Spółdzielcza Parcelacyjno-Osadnicza**

z odpowiedzialnością ograniczoną

w Grudziądzu

przyjmuje wkłady w każdej wysokości za oprocentowaniem

10% (dziesięć procent)w stosunku rocznym. Do 1.000,— zł. zwracamy na każde żądanie, ponad
1.000,— zł. za dwutygodniowym wypowiedzeniem.Gwarancje Kasy wynoszą obecnie 2.600.000 zł. na podstawie wpłaconych
udziałów, oraz 500.000 zł. w postaci nieruchomości i ruchomości, razem więc**3.100.000— zł.****Wkładczy nasi mają pierwszeństwo przy przyjęciu na
członka i uzyskaniu temsamem pożyczki.**Wkładczy mają pierwszeństwo przy nabywaniu parcel z majątków, które par-
celuje Kasa, pozatem dostarcza swym wkładcom i członkom na dogodnych
warunkach cegły i drzewa budulcowego.**Zatem oszczędzajcie****w Kasie Spółdzielczej Parcelacyjno-Osadniczej
w Grudziądzu, Plac 23-go Stycznia nr. 21.**

Konto czekowe w P. K. O. Poznań nr. 206.780.

Na raty długoterminowe!**Rowery****maszyny do szycia
gramofony — centryfugi
instrumenta muzyczne**

jak:

mandoliny — skrzypce itp.

poleca

Warsztat mechaniczny**A. WIECKI**

Chelmża,

Rynek.

FormularzeWykaz potrąceń na
państwowy podatek
dochodowy od uposa-
żeń służbowych (eme-
rytur i wynagrodzeń
za najemną pracę)
**stale na składzie
w Drukarni
Przemysłowej.****Karoserie****na samochody
ciężarowe, auto-
busowe i osobowe,**

wykonuje solidnie przy przystępnych cenach

L. Skalski, Toruń, Prosta 22

Zakład budowy wozów i wyrobów drzewnych.

Kupuj tylko wyroby krajowe!**GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?****Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz!****Otrzymasz na każdy czas!****szybko i tanio!!!****Druki rozmaitego koloru! Plakaty! Uwiadomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,****Urzędowe i prywatne!****jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty
dla przemysłu i kupiectwa.****Gdzie?****W „DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ“****Fr. Miemczyka w Chelmży, Rynek Bedn. róg Hallera**